

Kolonija, da ili ne?!

Kada se govori o likovnim kolonijama, uvek se setim jedne priče. Na upoznavanju nove postave umetnika u jednoj od naših kolonija, domaćin je pitao sve učesnike čime može da ih posluži? Redali su se odgovori, poput: čaj, kafa, voda, kisela voda, sok od jabuke, zove, đus,...i poslednji odgovor bio je sok od šargarepe. Na šta je vidno uznemiren domaćin odgovorio: Kakva je ovo kolonija u kojoj niko živi ne pije!!!

U svakoj priči o likovnim kolonijama uvek se pojavi stereotip koji podrazumeva potrebu da organizator dopuni fundus novim umetničkim delima. Sve u cilju kulturnog obogaćivanja lokalne zajednice. Umetnici su tu samo radi postizanja zacrtanog cilja. Međutim, istina je negde drugde. U poslednjih nekoliko decenija one sve više gube na goreopisanom karakteru. Dolaskom novih generacija na scenu, drugačijim razmišljanjem kao i novonastalom situacijom one same dobijaju novo mesto. Mesto, gde će umetnik biti u mogućnosti da na miru realizuje određene radove koji mu se uveliko vrte po glavi, ali koje zbog društvenih okolnosti nije prethodno bio u mogućnosti da ostvari. One se tu pojavljuju kao novo mesto dešavanja. Tu se primećuje i potreba za većom ozbiljnošću, kao i potreba da se profilise koncept same kolonije. Da se prate savremeni tokovi kao i da se osmišljeno prilazi svakom narednom sazivu.

Naravno, promena ambijenta utiče na karakter novih dela kao i na samog umetnika. Izmeštanjem se stvara novi pogled koji prati ideju i nova ostvarenja. Razmena iskustava koja se unutar njih dešavaju čini jedan od važnijih segmeneta celokupnog rada u koloniji. Kroz opravdanu usmerenost jednih prema drugima, umetnici unapređuju svoj sopstveni izraz, kritički se sagledavaju pojedinačni osmišljeni projekti koji se tim putem pojavljuju, a ujedno se stvara plodno tlo za inovativna i eksperimentalna umetnička dešavanja. Kolonije time postaju veoma važne za savremene umetničke prakse, jer se kroz njih ne samo radi na novim umetničkim radovima, već se podstiče drugačije sagledavanje sopstvenog dela. Izvučen iz konteksta i ličnog okruženja, umetnik ne samo što dobija prostor koji mu je u jednom trenutku stran, već ga ujedno oslobađa skrupula i čini ga slobodnim da više razmišlja o sebi i svom delu.

Sa druge strane imamo uvreženo mišljenje da je savremena umetnost zatvorena, da je okrenuta uskom krugu ljudi. Međutim, to je još jedna od predrasuda koje se pojavljuju, kao i ona da je lokalna zajednica nezainteresovana za umetnička dešavanja. Kada se pogleda šira slika, može da se primeti da su kolonije tako raspoređene da pokrivaju veći deo naše zemlje i da nisu stacionirane oko velikih gradova čime se daje podrška njihovom drugačijem sagledavanju i pitanju šta one donose. Budući da se kolonije organizuju u svakom mogućem kutku naše teritorije, to ne samo što pospešuje razbijanje predrasuda, već doprinosi i stvaranju drugačije slike samog okruženja gde se održavaju. Svi učesnici bivaju bogatiji za jedno neizrecivo iskustvo koje ih je lično pomerilo iz učmalosti i nateralo ih da drugačije sagledavaju i menjaju sopstveno mišljenje o dotičnom mestu i koloniji.

Naravno, desi se i da bude kolonija koje su promašile svoj cilj i svoju opravdanost, ali ih je sve manje. Iz jednog prostog razloga, niti su umetnici onakvi kakvima ih ljudi zamišljaju, niti je umetnost ono što ljudi misle da treba da predstavlja. Drugim rečima, kolonije nisu ono što su nekad bile. One bivaju izvor novog sagledavanja i preispitivanja sopstva, šta raditi dalje...sa sobom i sa svojim delom.

Predrag Terzić